

2. Bogemia E. Paris 2011 – Researching Design Education. Proceedings of the DRS LEARN X DESIGN 2021. 2021. Vol. 1. Pp. 50-58.
3. Bohemia E., Nielsen L. M., Börekçi Naz A .G.Z., Zhang Y. Jinan 2021: Engaging with Challenges in Design Education. Proceedings of the DRS LEARN X DESIGN 2021. 2021. Vol. 4. Pp. 3-29.
4. Börekçi N. A.G.Z., Korkut F., Koçyıldırım D. Ö.. Ankara 2019 – Insider Knowledge. Proceedings of the DRS LEARN X DESIGN 2021. 2021. Vol. 3. Pp. 30-34.
5. De Mozota B. B. Design Economics–Microeconomics and Macroeconomics: Exploring the Value of Designers' Skills in Our 21st Century Economy. Proceedings of 1st International Symposium for Design Education Researchers. 2011. Pp. 17–39.
6. DRS EdSIG. URL: <https://www.designresearchsociety.org/cpages/design-pedagogy-sig>
7. Jones D. The allure of the digital and beyond. Proceedings of the DRS LEARN X DESIGN 2021. 2021. Vol. 2. Pp. 35-37.
8. Nielsen L.M. Oslo 2013 – Design Learning for Tomorrow. Proceedings of the DRS LEARN X DESIGN 2021. 2021. Vol. 1. Pp. 50-58.
9. The Future of design education. URL: <https://www.futureofdesigneducation.org/about>
10. VandeZande R. Education and Design to enlighten a citizenry. Proceedings of the DRS LEARN X DESIGN 2021. 2021. Vol. 2. Pp. 38-44.

УДК 37.091.12.011.3-051:62/64]:37.091.39:004

Максим Сурков
 Андрій Цина
 (Полтава, Україна)

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ У ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ОСОБИСТІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ ЦІЛЕЙ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ

У статті, спираючись на концептуальні основи існуючих структурних концепцій мотивації діяльності особистості, аналізуються інформаційно-комунікаційні технології підвищення рівня мотивації особистості у методичній підготовці учителів технологій.

Ключові слова: *концепції мотивації діяльності особистості,*

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
 «Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

інформаційно-комунікаційні технології, мотивація методичної підготовки.

The article, based on the conceptual foundations of existing structural concepts of personal motivation, analyzes information and communication technologies for increasing the level of personal motivation in the methodical training of technology teachers.

Keywords: *concepts of motivation of personal activity, information and communication technologies, motivation of methodical training.*

Постановка наукової проблеми. Педагогічні технології особистісно орієнтованої методичної роботи вчителя технологій доцільно розглядати у відповідності з її компонентами як виду педагогічної діяльності, що виступає як основа теорії професійного зростання вчителя, є рушієм його фахової підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особистісний компонент професійної готовності визнається дослідниками різних видів педагогічної діяльності (А. Капська А., А. Лисенко, Д. Мазоха, В. Масенко, О. Пехота, А. Старєва, Т. Тихонова) визначальним в готовності вчителя до методичній роботі, таким, що створює успішність функціонування всіх складових його професійної діяльності: комплексу індивідуально-психологічних якостей, системи знань, умінь і навичок, поглядів, установок на професійно-педагогічну діяльність, почуттів, задоволеності працею вчителя.

Інформаційно-комунікаційні технології (далі -- ІКТ) підвищення рівня методичної роботи розкривають загальні закономірності (цільові, процесуальні, кількісні та розрахункові компоненти) професійно-педагогічної діяльності вчителя на основі поєднання традиційних і інноваційних концепцій сучасної теорії розвитку особистості.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

Спрямованість ІКТ на включення рушіїв методичної підготовки, ми визначаємо за результатами аналізу природи мотивації особистісного розвитку. Аналітичний огляд існуючих структурних концепцій мотивації особистості (А. Адлера, Е. Еріксона [1]) з позицій їх ефективності для пояснення і прогнозування складових сучасної методичної роботи з метою підвищення рівня мотивації особистості у професійній діяльності. Кожна з існуючих структурних концепцій мотивації особистості привносить у процес підготовки вчителя технологій до методичної діяльності специфічні цільові, процесуальні і кількісно-якісні компоненти. Науковий аналіз ІКТ підвищення рівня мотивації особистості у методичній підготовці повинен спиратися на їх концептуальні основи на підставі існуючих структурних концепцій мотивації діяльності особистості.

Метою нашого дослідження стало використання зазначених концептуальних основ, як науково-методологічного підґрунтя для їх доведення до рівня ІКТ підвищення рівня мотивації особистості вчителя технологій до здійсненні методичної роботи.

Виклад основного матеріалу. Розуміння ІКТ підвищення рівня мотивації особистості у методичній підготовці ґрунтується на принципі поєднання різних підходів до розкриття різноманітних варіантів їх змісту. За теорією індивідуальної психології А. Адлера [1, с. 166], суб'єктивне сприйняття змісту і процесу методичної підготовки вчителями технологій обумовлює ІКТ з орієнтації особистості на **уявні, суб'єктивно сприйняті, а не реально існуючі в методичній діяльності цілі та подолання відчуття своєї некомпетентності і прагнення до переваги.** Прагнення до здобуття методичної компетентності, як особистісної переваги і подолання відчуття власної некомпетентності, виступає дієвим рушієм методичної підготовки учителів технологій. Суб'єктивність

бачення кожним із них процесу і кінцевого результату власної методичної підготовки обумовлюється тим, що в період набуття нових знань та вмій ніхто не може достовірно точно визначити якими будуть наслідки навчання, методистом якого рівня стане в майбутньому сьогоднішній вчитель. Сам вчитель технологій і інші можуть прогнозувати це лише з певною мірою вірогідності та зі значною долею суб'єктивізму. Визначена Державними освітніми стандартами мета методичної підготовки вчителя технологій не може бути досягнута всіма педагогами однаковою мірою. Тому, поставлене кожним вчителем для себе завдання досягти рівня компетентності згідно вимог галузевих освітніх стандартів буде реально виконане з певними особистісними розбіжностями, які визначають фіктивність поставленої кінцевої мети. З цих позицій інтерес представляють ІКТ, які забезпечують активність вчителів у подоланні відчуття методичної некомпетентності через поступове набуття переваги як професійно-педагогічної компетентності на шляху від уявно визначеної (фіктивної) до реально здійсненої мети в оволодінні спеціальністю.

Самостійності індивідуальній програмі методичної підготовки кожного вчителя технологій, подоланню ним відчуття некомпетентності Я-сьогоднішнього і набуттю переваги компетентності можуть сприяти *технології застосування засобів інформаційно-комунікативних технологій* [3, с. 150] у вигляді:

- виконання індивідуальних завдань у режимі активного, емоційно-позитивного, спокійного і дружнього діалогу вчителя з персональним комп'ютером;
- подолання неуспішності навчання, спираючись на необхідну допомогу при роботі з електронними програмно-педагогічними засобами (ППЗ), які здатні регулювати складність, послідовність пред'явлення

наступних навчальних завдань у відповідності з успішністю розв'язання тих, хто навчається попередніх завдань, заохочувати правильні рішення;

- вільного просування у фаховому віртуальному просторі.

Принцип варіативності, на якому базується особистісно орієнтоване навчання, визначає вибір педагогом змісту, методів і форм організації навчання з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку, його педагогічної підтримки у пізнавальному процесі. Під час упровадження особистісно орієнтованого підходу в освіті вчені пропонують добирати і конструювати зміст навчання, його склад і засоби таким чином, щоб кожен педагог мав можливість вибору предметного матеріалу за формою і об'ємом [2, с. 181–182].

У сучасній методичній підготовці учителів технології поступово набирає мотиваційної сили протиріччя між прагненням педагогів до свободи вибору освітніх траєкторій та дієвістю такого вибору, який би забезпечив оптимальність співвідношення між особистісними витратами на освіту і кінцевим результатом з отримання бажаної методичної кваліфікації. Притаманна традиційній неперервній педагогічній освіті України гарантованість отримання спеціальності внаслідок своєчасного і якісного виконання всіх вимог, передбачених жорстко регламентованими за змістом і термінами виконання навчальними планами і програмами методичної підготовки, в минулому забезпечували певну гарантію, відчуття захищеності і безпеки в отриманні потрібного освітнього результату всіма здобувачами освіти.

Демократизація освіти в напрямку розширення вибору потенційних напрямків і траєкторій методичної підготовки підвищують вірогідність появи, за «его»-теорією Е. Еріксона [1, с. 230], кризових станів «его» ідентичності особистості, обумовлених широтою і труднощами визначення вибору свого майбутнього. Збільшення варіативності змісту

методичної підготовки та значне обмеження інваріантної його складової стає останнім часом характерною ознакою нових навчальних планів, що ставить здобувачів в ситуацію вибору змісту і організації власної методичної підготовки, що не завжди може гарантувати оптимальність зробленого вибору і позитивний кінцевий освітній результат – оволодіння і отримання потрібною спеціальністю і кваліфікацією, оскільки обрані вчителями напрями варіативної складової навчальних планів повинні разом із дисциплінами інваріантної складової відповідати вимогам ОПП обраної спеціальності. **Забезпечити це в нових умовах методичної підготовки можуть особистісно орієнтовані педагогічні технології подолання протиріччя між прагненнями вчителів технологій до свободи вибору освітніх траєкторій і можливістю гарантовано-успішною методичною підготовленістю вчителя технологій, що виступає виявом соціальної безпеки і захищеності особистості вчителя.**

Використання *інформаційно-комунікативних технологій* у методичній підготовці вчителя забезпечує самостійний вибір і регулювання ними послідовності пред'явлення навчальних завдань за складністю, що визначається наявним рівнем знань та усуває один з чинників негативного ставлення до підвищення кваліфікації – його низьку успішність. На відміну від традиційної методичної підготовки, вільно обираючи рівень складності завдань, вчитель при цьому не залежить від негативного емоційно-забарвленого ставлення до себе з боку педагогічних програмних засобів, які, як правило запрограмовані на дружнє ставлення до користувача, тим самим, орієнтують його на успіх у навчанні.

Розв'язуючи головний недолік традиційної методики навчання – урахування індивідуальних особливостей засвоєння навчального матеріалу здобувачами, комп'ютерні технології можуть створювати

індивідуальне програмування, розгалужені програми засвоєння знань або організувати внутрішньо-групову диференціацію навчання. Підвищення кваліфікації набуває адаптивної спрямованості до рівня підготовки вчителів, коли група ділиться на три підгрупи: 1) вчителі, які не впевнені у своїх знаннях, мають труднощі у їх застосуванні і, тому, потребують компенсаційно-вирівнюючого навчання згідно вимог галузевих освітніх стандартів; 2) педагоги з задовільною та доброю успішністю, здатні оволодіти навчальним матеріалом на рівні вимог державних освітніх стандартів; 3) вчителі технологій із високим рівнем успішності, що вміють узагальнювати, виділяти головне, знаходити раціональні, нестандартні рішення, оволодівають методичною готовністю на поглибленому рівні. Підгрупа кожного рівня працює за своїм, обраним спільно з модератором, посильним варіантом підвищення кваліфікації. Під час того, коли дві підгрупи працюють за комп'ютерами, з третьою працює керівник занять із підвищення кваліфікації.

Висновки. Використання цінних принципів і підходів існуючих структурних концепцій мотивації особистості забезпечує психолого-педагогічне обґрунтування особливостей застосування ІКТ підвищення рівня мотивації особистості педагога у методичній підготовці, сприяє розкриттю рушійних сил особистісно орієнтованої підготовки майбутнього вчителя технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хьелл Л. *Теории личности*. Санкт-Петербург: Питер, 2007. 607с.
2. *Особісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: колективна монографія / [автори: В. Андрущенко, Н. Дівинська, Б. Корольов та ін.; за заг ред. В. Андрущенко, В. Лугового]. Київ: Педагогічна думка, 2008. 256 с.*
3. Селевко Г. К. *Энциклопедия образовательных технологий : В 2 т. Т. 2*. Москва: НИИ школьных технологий, 2006. 816 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*